

M. p. sobota 7 kwietnia 1945 r.

Rok II Nr. 79 (355)

UJAWNILENIE TAJNEGO PROTOKOŁU DO UKŁADU POLSKO - BRITYJSKIEGO

Londyn 6.IV. Rząd brytyjski ujawnił w dniu wczorajszym treść tajnego protokółu, dołączonego do traktatu wzajemnej pomocy między Polską a W. Brytanią, który zawarty został w dniu 25 sierpnia 1939 r. Ujawnienia treści tego protokółu domagali się członkowie Izby Gmin w czasie debaty nad brytyjską polityką zagraniczną w dniu 20 lutego b. r. i wówczas min. Eden zapowiedział ogłoszenie tekstu protokółu. Tajny protokół ustala, że określenie w traktacie "mocarstwo europejskie" oznacza Niemcy. (Traktat jawny przewidywał, że jeśli jedna z umawiających się stron zostanie zaangażowana w walkę z mocarstwem europejskim na skutek agresji tego ostatniego - druga umawiająca się strona udzieli jej całego wsparcia i pomocy, jakimi może dysponować). W wypadku agresji na jedno z państw przez inne mocarstwo niż Niemcy, rządy brytyjski i polski przeprowadzą rozmowy celem przedsięwzięcia odpowiednich wspólnych kroków. Ponadto oba rządy porozumiewać się miały od czasu do czasu dla ustalenia, jakie fakty wymagają wprowadzenia w życie postanowień traktatu. Następnie protokół tajny stwierdza, że ustęp traktatu jawnego, dotyczący wzajemnej pomocy Anglii i Polski na wypadek agresji niemieckiej wobec innego państwa europejskiego, która godziłaby w niepodległość jednej z układających się stron - odnosi się do Belgii, Holandii i Litwy, a w niektórych warunkach również do Łotwy i Estonii. W protokole tajnym oba państwa ponowiły swe gwarancje dla Rumunii. Wreszcie protokół tajny postanawia, że gdyby jedna z układających się stron zawarła porozumienie z trzecim państwem - to powinno ono być tak ujęte, aby nie naruszać suwerenności i integralności terytorialnej drugiej strony (podkreślenie redakcji!).

Londyn 6.IV. Po ogłoszeniu tajnego protokółu do traktatu polsko - brytyjskiego minister informacji i dokumentacji prof. Adam Prager złożył następujące oświadczenie: "Rząd Polski od pierwszej chwili spełnia wszelkimi siłami zobowiązania, wynikające z polsko - brytyjskiego traktatu wzajemnej pomocy. Naród polski jest głęboko przekonany, że rząd brytyjski, z tą samą lojalnością wypełniać będzie swe zobowiązania. Opublikowanie tekstu tajnego protokółu w chwili obecnej uważam za będące na czasie!"

DUCHOWIEŃSTWO POLSKIE W KRAJU ODCIĘTE OD STOLICY I POSTOLSKIEJ

Rzym 6.IV. W watykanie ogłoszono, że Papież przedłożył na okres 2-oh lat specjalne przywileje, przyznane biskupom polskim na czas wojny. Oficjalny komunikat Watykanu stwierdza, że decyzja ta powzięta została wobec faktu, iż duchowieństwo polskie w kraju nie ma możliwości utrzymywania jakiegokolwiek kontaktu ze Stolicą Apostolską.

Protest uczonych polskich

PRZECIWO METODOM SOWIECKICH WŁAZD OKUPACYJNYCH

Londyn 6.IV. Na odbytym walnym zebraniu Zrzeszenia Docentów i Profesorów Polskich w W. Brytanii uchwalono jednomyślnie rezolucję, stwierdzającą m.in.: Przedstawiciele polskiego świata naukowego wyrażają swe głębokie przekonanie, że życie naukowe w Polsce wiąże się nierozdzielnie z niezależnością i całością Państwa Polskiego, zagrożonymi obecnie przez rząd sowiecki. Rozstrzygnięcie przez sowieckie władze okupacyjne losu wyższych uczelni we wschodniej Polsce, a mianowicie Uniwersytetu Stefana Batoryego w Wilnie, Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i Politechniki Lwowskiej - jest nie zgodne z przepisami prawa międzynarodowego. Nas-
(dalszy ciąg na str. 2.)

Po decyzji sowieckiej WRZĄCENIE W JAPONIĘ

W. p. 6.IV. Radio Tokio podało dziś następujący komentarz do wypowiedzenia przez Rosję paktu o neutralności: Japonia przygotowana jest na wszelkie ewentualności, jakie wyniknąć mogą z wypowiedzenia paktu o neutralności przez Związek sowiecki. Niemniej jednak rząd japoński ma nadzieję, że zarówno Rosja jak i Japonia zachowają wobec siebie nadal stanowisko neutralne, zwłaszcza, że wypowiedziany traktat obowiązuje jeszcze przez przebieg roku.

WARTOŚCI SOJUSZNICZE
N. EDEN, BREIT I LIPSK+
WALKI NA ULICACH WIEDNIA
(strona 2.)

PROTEST UCZONYCH POLSKICH (dalszy ciąg ze str.)

teżnie rezolucja stwierdza, że przeobrażenie szkolnictwa polskiego, dokonane przez sowieckie władze okupacyjne, jest również aktem bezprawia. Postanowiono jednogłośnie zwrócić się z apelem do profesorów wszystkich krajów oraz do wszystkich rządów sojuszniczych o umożliwienie rządowi polskiemu oraz Przeszeniu Docentów i Profesorów Polskich w Brytanii na wiązania łączności z pracownikami naukowymi w kraju.

WALKI NA ULICACH WIEDNIA

Moskwa 6.IV. Korespondenci wojenni donoszą, że wojska sowieckie wkroczyły do Wiednia, gdzie toczą się walki uliczne. Rosjanie nacierają na elektrownię i stację filtrów. Droga odwrotu Niemców na zachód Wiednia została już przecięta, a inne drogi są zagrożone.

SARAJEWO I DOBYTE

Londyn 6.IV. Wojska jugosłowiańskie zdobyły stolicę Bośni Sarajewo, miejsce zamordowania arcyksięcia Ferdynanda, które stanowiło zarzewie poprzedniej wojny.

Moskwa 6.IV. Oddziały węgierskie i bułgarskie przekroczyły granicę węgiersko - jugosłowiańską i znajdują się w odległości 70 km. od Zagrzebia.

JEDNOLITE DOWÓDZTWO

SIL ALLIANSKICH NA PACYFIKU

Nowy Jork 6.IV. Dziś ogłoszono o utworzeniu jednolitego dowództwa wojsk sojuszniczych na pacyfiku. Naczelnym dowódcą wojsk lądowych mianowany został gen. Mac Arthur, zaś dowódcą floty adm. Nimitz. Ustalenie jednolitego dowództwa sił amerykańskich i brytyjskich ma na celu pełną konsolidację i usprawnienie działań przeciwko Japonii, do których użyte zostaną również wojska sojusznicze, zwolnione z frontu zachodniego.

NATARCIE V ARMII

Rzym 6.IV. Na froncie włoskim V armia amerykańska rozpoczęła nowe natarcie na płd. od miasta Massa.

NATARCIE SOJUSZNICZE NA EMDEN, BREMĘ I LIPSK

Czołgi brytyjskie i amerykańskie uderzają na Hanower

Londyn 6.IV. Wojska sojusznicze przekroczyły rzekę Wezerę na szerokim froncie na północ i południe od Minden. Czołgi brytyjskie i amerykańskie posuwają się na wschód w kierunku Hanoweru. Sojusznicze bombowce nurkujące wspomagają natarcie wojsk lądowych. Na zachód od Wezery jedna z kolumn brytyjskich naciera na Bremę i zобыła ona miasto Diepholz, położone mniej więcej na połowie drogi między Osnabrück a Bremą. Jednocześnie rozwija się natarcie brytyjskie na port Emden. Dalej na zachód wojska kanadyjskie, nacierające wzdłuż granicy holendersko - niemieckiej posunęły się o 40 km. na północ poza miasto Almelo. Oddziały I armii amerykańskiej posunęły się o 30 km. na wschód poza Padenborn. III armia amerykańska zdobyła miasto Eisenach, w którym Niemcy bronili się do upadłego. Inna kolumna III armii posunęła się o 30 km. na półn. wschód od zdobytego

uprzednio miasta Gotha i prowadzi natarcie w kierunku Lipska. Dalej na południe zachód oczyszczono z Niemców miasto Meiningen.

Paryż 6.IV. Otoczone w Zagłębiu Ruhry wojska niemieckie spychane są przez oddziały I i IX armii amerykańskich na coraz węższy teren.

Berlin 6.IV. Radio niemieckie podało dzisiaj, że wielkie siły sojusznicze uderzają na Bremę. Hitler mianował gen. Schoerne marszałkiem i powierzył mu dowództwo dywizyj S.S. na froncie berlińskim.

NOWE OGRANICZENIA

DLA LUDNOŚCI NIEMIEC

Londyn 6.IV. Władze niemieckie ogłosiły, że od przyszłego tygodnia wstrzymana zostanie zupełnie dostawa gazu dla użytku prywatnego, zaś dostawa prądu elektrycznego będzie jeszcze bardziej ograniczona. Podobnie na odległość mniej niż 3 km. odbywać wolno tylko pieszo, zaś na większy dystans - publicznymi środkami lokomocji tylko w wypadku udawania się do pracy lub lekarza.

SZALEŃCZY BĘDĄ SIĘ BRONIĆ

M.p. 6.IV. Z rozgłosni berlińskiej przemawiając rzecznik rządu niemieckiego Suendermann. Mówił on m.in.: Niemcy walczyć będą do ostatka, gdyż nie mają innego wyjścia. Nienawidzę naszych wrogów wobec narodu niemieckiego i chcę zniszczenia go są tak wielkie, że lepiej jest umrzeć w walce, niż poddać się. Kilometry zdobytych przez nieprzyjaciela terenów nie odgrawają roli - mówił rzecznik rządu niemieckiego. - nie odgrywa też roli fakt czy nieprzyjaciel zdobył Berlin. Bronić się będziemy dalej po utracie Berlina i nawet po utracie przeważającej części terytorium Rzeszy. Kto z Niemców uchylił się od tej walki zostanie zgładzony, jako wróg narodu i naszego Führera.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Londyn 6.IV. P.T. ogłasza: Gen. Iwanow, dowódca I frontu białoruskiego nawiązał kontakt z polskimi władzami podziemnymi w Kraju dla nawiązania pertraktacji politycznych. Wicepremier - delegat rządu na Kraj i ostatni komendant Armii Krajowej przyjęli zaproszenie na konferencję w dniu 20 marca. W dniu 28 marca przyjęli zaproszenie na rozmowę trzej ministrowie rządu krajowego i 8 przywódców stronnictw politycznych. Nie ma dalszych wiadomości o tych osobach.